

בית הדין הצבאי המחוזי

מחוז שיפוט דרום

סא"ל רונן שור - סגן הנשיא

בפני:

ח/XXX טוראי מ' ק'

החלטה

1. לנאשם, טורי מ' ק', מיוחסות עבירות של אלימות כלפי ממלא תפקיד ואיום על ממלא תפקיד. נטען כי בעת שהנאשם ריצה עונש מחבוש בבסיס המשטרה הצבאית בבאר שבע, הוא ביקש ממדריך כלואים לבצע שיחת טלפון, נענה בשלילה וחרף האמור ניסה לבצע את השיחה. משביקש מדריך הכלואים מהנאשם לחדול ממעשיו, החל הנאשם להכותו בגופו במשך דקות בודדות, לרבות סטירה, אגרופים בפנים ובחזה, חניקה ושריטות. הנאשם אף משך את ראשו של מדריך הכלואים כלפי מטה וניסה לבעוט מספר פעמים בפניו לכיוון סנטרו. הנאשם חדל ממעשיו רק כתוצאה מהתערובת של כלוא אחר. מדריך הכלואים סבל מכאבי ראש, לחצים בחזה, קשיי נשימה, וכמו כן פציעות שפשוף במספר מקומות בגופו, הוא פונה לבית חולים ושהה בחופשת מחלה בת מספר ימים. עוד נטען, כי הנאשם איים על מדריך הכלואים בעת שהותו בתא המעצר. התביעה עתרה למעצרו של הנאשם עד לתום ההליכים המשפטיים בעניינו ואילו ההגנה התנגדה לבקשה, בעיקר במישור עילות המעצר ועמידה על חלופת מעצר מתאימה.

ראיות לכאורה

2. כפי שנפסק לא מכבר, "בשלב של בחינת הראיות לכאורה על בית המשפט להשתכנע כי קיים סיכוי סביר להרשעת הנאשם במשפט. ככלל, בית המשפט אינו נדרש בשלב זה לשאלות העוסקות במהימנותם של העדים או במשקלן של הראיות, אלא אם קיימות סתירות ברורות המעידות על כרסום ממשי בראיות הקיימות" (בש"פ 7537/18 רג'בי נ' מדינת ישראל (2018), בפסקה 24; ראו גם: בש"פ 7494/18 ששון נ' מדינת ישראל (2018), בפסקה 27).

3. כתב האישום מבוסס, בעיקרו, על גרסת המתלונן. העד תיאר בפירוט את קורות האירוע ומהלכו, לרבות תוצאותיו והשלכותיו על המתלונן (אשר נתמכו במסמכים רפואיים ובזיכרון דברים של סגן מפקד מצ"ח באר שבע). מדובר באמרה קוהרנטית וסדורה, ככל הניתן כאשר מדובר באירוע של אלימות שהופנתה כלפי העד, כאשר רישומה – הפיזי והנפשי כאחד – על העד נותר עוד למחרת, בשעת גביית האמרה. בנסיבות הללו, לא מצאתי רבותא בעובדה כי המתלונן לא העלה תחילה את דבר האיום, אלא מסר "אני אזכר פשוט כואב לי הראש" ואז נזכר במילותיו, לכאורה, של הנאשם. גם אם ברמה הסובייקטיבית תחושתו של המתלונן באשר לאירוע מועצמת יתר על המידה, נוכח סמיכות הזמנים וחריגות המקרה – אינני סבור כי קיים פגם גנטי בעדות, באופן שאינו מאפשר בשלב הנוכחי לסמוך עליה ממצאים לשם בחינתן של ראיות לכאורה להוכחת האשמה. מכל מקום, לא מצאתי סתירות פנימיות בעדותו של המתלונן, ובהליך העיקרי יקבע בית הדין ממצאי מהימנות, לרבות ביחס לעוצמת האלימות שנקט, לכאורה, הנאשם כלפי המתלונן.

4. טור' א' ח', שהיה כלוא אותה עת, לא היה עד ראיה לחלקו הראשון של האירוע ולעימות המילולי בין הנאשם למתלונן (ולא הבחין בתפיסת ידו של הנאשם, כטענתו של האחרון). מנקודת זמן מסוימת, ציין העד "ראיתי את מ' נכנס לאטרף רואה שחור בעיניים". העד אישר, למעשה, כי הנאשם הוא שתפס לראשונה במתלונן ונקט באלימות פיזית ומילולית, בעוד המתלונן מנסה להרגיעו, עד שהעד תפס את הנאשם והרחיקו מן המקום. העד אימת את גרסת המתלונן, כי חש סכנה לחייו נוכח מעשי הנאשם. בד בבד, העד תיאר כי המתלונן "עקץ" מילולית את הנאשם עובר לאירוע ביחס להמשך כליאתו.

5. הנאשם תיאר את השתלשלות העניינים שקדמה לאירוע, וטען כי המתלונן תפס לו את היד בחוזקה בעת שביקש לעשות את שיחת הטלפון ומשך את השפופרת. הנאשם "לא הבין את הסיטואציה" ולכן הדף את המתלונן, שדחף אותו בתגובה והשניים התקוטטו. לטענת הנאשם הוא אף ספג מכה בראשו ובאוזנו, עד שכלוא אחר הפריד ביניהם. הנאשם אינו זוכר מהי האלימות שנקטה באירוע והכחיש כי הכה את המתלונן. לאחר שהוצגו לו תמונות פציעה של המתלונן, טען כי "אולי הזזתי את הידיים כדי להגן על עצמי". נוכח גרסתו של טור' ח' ולאור העובדה כי הנאשם, מצדו, טוען שאינו זוכר את עיקר האירוע לרבות האלימות שנקטה במהלכו – לא ניתן להסתמך, בשלב הנוכחי, על גרסת הנאשם.

6. סיכומם של דברים, נוכח גרסת המתלונן הזוכה לחיזוק חיצוני, כמפורט לעיל, קיים פוטנציאל להרשעת הנאשם במיוחס לו בכתב האישום.

עילות מעצר

7. התנהגותו, לכאורה, של הנאשם בעת האירוע הייתה שלוחת רסן. בתגובה לעימות מילולי עם מדריך כלואים ביחס לביצועה של שיחת טלפון במעצר, נקט הנאשם באלימות, בעוצמה לא מועטה, כלפי המתלונן. הנאשם פסק ממעשיו רק בזכות מעורבותו של כלוא אחר ששהה במקום. לאלימות נלווה, לכאורה, איום מפורש על חייו של המתלונן. גם אם הרקע לביצוע העבירות, לכאורה, נבע מיחסו של המתלונן לנאשם; ואף אם ניתן להבין את ההתרגשות שאחזה בנאשם כי לא זכה לשוחח עם משפטו בידועו כי הוא צפוי להישפט בשנית במתקן המעצר – לא ניתן להצדיק את התנהלותו הפרועה והאלימה של הנאשם, שאופייה תואר היטב בעדותו של טור' ח'.

8. אמנם, הנאשם לא השתמש בכלי נשק בעת השימוש באלימות. למרבה המזל, תוצאות האירוע מן ההיבט הפיזי הן מתונות והנזק הרפואי שנגרם למתלונן אינו רב או ארוך-טווח, אף שאין לזלזל בתחושות ההשפלה וחוסר האונים של מדריך הכלואים ולא ניתן להתעלם מן ההשלכות הנפשיות של האירוע על נפגע העבירה. בנוסף, מדובר באלימות שננקטה כלפי שוטר צבאי ממלא תפקיד, ועל רקע דין ודברים באשר לקיום המשמעת והסדר בתוככי מתקן המעצר. הנאשם שהה במקום נוכח ריצוי עונש מחבוש בגין ביצוע עבירה קודמת, וכעולה מעדות נוספת בתיק החקירה אין המדובר בפעם הראשונה בה הפגין, לכאורה, הנאשם יחס מזלזל כלפי הגורמים האמונים על אכיפת הדין והמשמעת בצבא.

9. בשים לב לפסיקת בית הדין הצבאי לערעורים, לו אכן היה מדובר באירוע חד-פעמי של אלימות שנקט הנאשם, הרי שנוכח מכלול הנסיבות שפורטו לעיל, קמות עילות מעצר של מסוכנות ופגיעה במשמעת הצבא, שניתן היה להפיגן או להקהותן בחלופת מעצר מתאימה (השוו: ע"מ/40/07 **התובע הצבאי הראשי נ' טור' פנחסוב** (2007); ע"מ/9/15 **רב"ט מרטיננקו נ' התובע הצבאי הראשי** (2015); ע"מ/27,28/12 **רב"ט רומנו נ' התובע הצבאי הראשי** (2012); ע"מ/62/09 **טור' בייך נ' התובע הצבאי הראשי** (2009)).

10. עם זאת, מבט כולל על התנהגותו של הנאשם מאז גיוסו לצה"ל, לא מכבר, מלמד כי עסקינן במי שהאלימות מהווה, לכאורה, עבורו דפוס פעולה ודרך חיים; ובכל פעם מחדש יצריו מתלהטים, באופן שיקשה לטעון כי מדובר בעניין רגעי.

11. הנאשם התגייס לשירות סדיר ביום 9.12.08 והחל בטירונות. יום למחרת הגיוס ביצע עבירה של איום ועלבונות כלפי מפקד ונדון לעונש מחבוש מותנה. כעולה מפרטי המקרה, הנאשם "הרים ידיים על מפקדים קילל אותם... סירב פקודות באופן שיטתי התקרב למפקדים ואיים עליהם, כמעט והעיף לסמ"פ את הפלאפון מהיד...". בחלון

מספר ימים נשפט בגין עבירה של התנהגות פרועה ומסר במשפט "אני אחרי רגעים כאלה מצטער על מה שאני עושה, לא שולט בזה". הוא נדון לעונש ריתוק. לא חלף אלא שבוע ימים והנאשם נשפט בגין אלימות כלפי חייל בכך שחנק אותו. קצינת השיפוט ציינה, כי "החייל ממשיך לנהוג באלימות. לחייל עבר משמעת רב בתקופת שירותו הקצרה". נוכח האמור, נשפט הנאשם לעונש של 15 ימי מחבוש, כאשר במסגרת ריצויו בוצעו, לכאורה, העבירות נשוא כתב האישום. הנאשם הורחק מן הטירונות על רקע התנהגותו הפסולה החוזרת ונשנית.

12. אם כן, לא ניתן לנתק את מעשיו הלכאוריים הנוכחיים של הנאשם ממעשיו הקודמים עליהם נשפט פעם אחר פעם, תוך תקופה קצרה, בדין משמעתני. מכלול המעשים מלמד על "נטייתו להשתמש בכוח – בפועל או בדרך איוס, בהתנהלותו עם הסובב אותו" (ע"מ/10/112 **התובע הצבאי הראשי נ' טור' אביטן**, בפסקה 10 (2010)). מן הנאשם ניבטת מסוכנות כי ישוב וינקוט במעשי אלימות כלפי אחרים. בפנינו "ראיית עולם כוחנית, בריונית ואולי עבריינית ממש, שאינה מכבדת ערכי הגינות ושמירה על כבודו ושלמות גופו ונפשו של האחר" (עניין **אביטן** לעיל, שם). ריבויים של המעשים, פרק הזמן הקצר בו בוצעו תוך שהנאשם אינו לומד את לקחו, רקעם, מקום ביצועם והאיומים הנלווים לחלק מן המעשים – מלמדים על מסוכנותו של הנאשם לאחרים. הדברים מתחדדים נוכח אי-לקיחת האחריות של הנאשם על מעשיו, הן הנוכחיים והן הקודמים (כאשר מסר בעדותו ביחס למשפטו המשמעתני האחרון, כי "ישבתי שבועיים על כלום"). מעדותו של המתלונן אף ניתן להסיק, בשלב הנוכחי, כי ישנו חשש של ממש כי אם הנאשם לא ייעצר לא רק שלא יסור לסורו אלא ינסה להתאנות למתלונן, בצורה ישירה או עקיפה. בצד הדברים, יש במעשים על רקע ביצועם במעוזי המשמעת הצבאית – אף פגיעה קשה במשמעת ובמרקם החיים בצבא.

13. ההגנה ניסתה לשכנעני כי קיימת חלופת מעצר ביחידה, נוכח מוכנותה של מפקדת המגמה בבה"ד XXX לקלוט את הנאשם מחר במחזור טירונות נוסף וכי בכוונת היחידה לפקח עליו ולדווח לבית הדין אם יפר את המעצר הפתוח או ינהג באלימות. התכתובת שהוגשה לבית הדין היא תמציתית; אינה מציינת אם היחידה מודעת למכלול מעשיו – אף הנוכחיים – של הנאשם; ואינה מבהירה כיצד נוכח עברו המשמעתני הכבד ודפוסי האלימות של הנאשם – אותם ביצע אף באותה יחידה ממש, תוך שסביבה זו לא היוותה חומת מגן מפני התפרצותו האלימה של הנאשם בעבר – ביכולתה של יחידה זאת לפקח על מעשיו; וכיצד ניתן לתקוע כף כי הנאשם לא ישוב על מעשיו האלימים במקרים דומים. ודוק: אין המדובר במי שעקב ויכוח עם גורם ספציפי נקט באלימות, אלא במי שמתנהל, לכאורה, בדרך של אלימות ואיומים כלפי כל הסובב אותו – ממלאי תפקיד, מפקדים וחיילים כאחד.

14. אף הכוונה כי הנאשם יפגוש בעובדת סוציאלית וב"מנטור", אינה יכולה להטות את הכף. לעת הזאת, מדובר בהצהרת כוונות גרידא בדבר מפגשים עתידיים הצפויים עם הנאשם ובני משפחתו. טרם הוצגה תכנית מפורטת, ממשית ומסודרת, שהנאשם ישתלב במסגרתה, יסגל במהלכה אורחות חיים נורמטיביים ויפיג את המסוכנות הניבטת ממעשיו. הזהירות מתבקשת אף נוכח יחסו של הנאשם לעבירות הנוכחיות שביצע, לכאורה, כמו גם לעבירות הקודמות עליהן נשפט בדין משמעתי. נוכח האמור, אין מנוס ממעצרו של הנאשם במעצר סגור, ולטעמי לא ניתן להסתפק בחלופת מעצר.

15. הנאשם מצוי במעצר מזה קרוב לחודש ימים, אך רק עתה התנגדה ההגנה לבקשת התביעה למעצרו עד תום ההליכים. בעת הנוכחית, ובשים לב לפסיקה, לא מצאתי כי גדשה הסאה מבחינת המשך מעצרו של הנאשם. ככל שהנאשם יכפור באשמה, הרי שנוכח היקף העדים המצומצם, ניתן יהיה לשמוע את המשפט בהקדם האפשרי. נוכח תקופת מעצרו של הנאשם עד כה, החלטתי לקצוב את המעצר בחודש ימים, כך **שהנאשם ייעצר עד ליום 11.3.19 בשעה 14:00.**

סגן הנשיא